

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงพัฒนาการและการเติบโตของชนชั้นกลางในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่เข้ามามีบทบาทการเคลื่อนไหวต่างๆ ในช่วงสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร และศึกษาถึงอุดมการณ์และแนวคิดทางการเมืองของชนชั้นกลางที่ส่งผลให้เกิดปฏิบัติการเคลื่อนไหวต่างๆ ในช่วงก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เพื่ออธิบายและวิเคราะห์ถึงบทบาทของชนชั้นกลางที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้ชนชั้นกลางเข้ามามีบทบาททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในช่วงทศวรรษ 2510 จนถึงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ด้วยลักษณะและวิธีการใดที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในช่วงปี 2516

ผลการวิจัยพบว่า ชนชั้นกลางไทยในทศวรรษ 2510 ได้เติบโตและมีพัฒนาการมาจากผลพวงของความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและระบบการศึกษาที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ การพัฒนาประเทศชาติและการดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบพึ่งพิงสหรัฐอเมริกาภายใต้ระบอบการเมืองเผด็จการ ได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมากมาย ปัญหาความไม่สมดุลในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นในสังคมไทย ระบอบการเมืองที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง การมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนของรัฐบาล และการปฏิวัติยึดอำนาจในปี 2514 จึงเป็นปัจจัยที่ชนชั้นกลางนำมาเชื่อมต่อทางความคิดในแบบชาตินิยมและประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอุดมการณ์และแนวความคิดอันเกิดจากการตั้งสมประสงค์ และการเรียนรู้ การรับอิทธิพลแนวความคิดแบบตะวันตก ผสมผสานกับแนวคิดทางการเมืองที่ได้ก่อตัวขึ้นอยู่ก่อนแล้วในสังคมไทย ผลที่ได้จึงออกมาเป็นแนวความคิดแบบชาตินิยม และประชาธิปไตย กระแสความคิดนี้ ผลักดันให้ชนชั้นกลางเข้ามามีบทบาททางการเมืองและสังคม ในการเผยแพร่และเคลื่อนไหวทางความคิด ตลอดจนการเคลื่อนไหวต่างๆ ในสังคม เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมให้แก่สังคมในช่วงก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และเป็นการกระตุ้นเตือนให้เกิดจิตสำนึกทางการเมือง และตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ที่พึงมีของประชาชนคนไทยให้แพร่หลายออก โดยที่แนวความคิดของชนชั้นกลางได้แสดงออกมาเป็นรูปธรรม ด้วยบทบาทการวิพากษ์วิจารณ์ การต่อต้านจักรวรรดินิยม ตลอดจนรัฐบาลและระบอบการปกครอง จนนำไปสู่การรวมตัวกันเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 อันเป็นผลให้เผด็จการอำนาจนิยมต้องสลายไปในที่สุด

The purpose of this research is to study the development of the middle class during Marshal Sarit's regime, who would play important role in political movement later in Thanom's regime. The study includes the middle class' ideology and political thought that motivated their activities before the "14th October 1973" uprising, the analysis of their political, economic and social roles in the 1970s which made impact on Thai society, as well as their motives and strategies.

The study indicated that the middle class of the 1970s was the result of economical, social, political, cultural and educational changes under the National Development Plan of Sarit regime. Thai national development and foreign policy characterized by their dependence on American aids had caused many social changes and problems stemming from the unbalanced economic growth. The dictatorship which shunned any from popular participation, the corruption in the government and the seize of power by Thanom in 1973, all of these factors ignited the feeling of nationalism and the demand for democracy. We can say that these ideologies are the synthesis of Western influences and political thoughts which already existed in Thai society during that time. Such ideologies are the motivation behind the social and political movements of the middle class who demanded freedom, equality and justice before the uprising of "14 October 1973". They aroused the political consciousness with the sense of political right and responsibility among the Thai people. Their anti-imperialism and anti-dictatorial government criticism led to political movements demanding constitutional change, which finally led to the uprising of "14 October 1973" with the result of toppling down the military regime.